

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:23

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 6 februari

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 december 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 10 februari 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Vi välkomnar utrikesministern med entourage. Finns det något att tillägga utöver det skriftliga underlaget när det gäller återrapporteringen från den 16 december?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 3 om överföringen i budgetramen under den sjuåriga programperioden.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ska vi inte ta A-punkter?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi har ändrat rutinen och tar inte detta muntligt på mötet längre. Vill ministern ta upp någon särskild A-punkt?

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ärade ledamöter och ordförande! Jag vill säga något om kommissionens arbetsprogram, som kommer att bli en A-punkt. Ordförandeskapet håller på att förbereda korta och processinriktade slutsatser. Det handlar om proceduren i fråga om kommissionens arbetsprogram, och tanken är att det ska bli en A-punkt vid GAC.

Rådet välkomnar kommissionens arbetsprogram och den dialog som förts mellan rådet och kommissionen inför framtagandet av arbetsprogrammet. Rådet understryker vikten av en stärkt dialog inför antagandet av nästa års arbetsprogram. Rådet konstaterar att kommissionen har initiativrätt och påminner samtidigt om rätten att fastställa dagordningen

och planeringen för rådets lagstiftningsarbete, med anledning av förslaget att dra tillbaka vissa lagstiftningsförslag.

Detta har varit en kontroversiell diskussion, men den är viktig ur ett historiskt perspektiv. Det är bra att man får mer samråd och diskussioner om kommissionens arbetsprogram. Det är ett framsteg att man samplanerar och involverar samtliga institutioner i diskussionen om arbetsprogrammet. Det har varit bra och samtidigt nödvändigt att ha en diskussion om det.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då går vi över till dagordningspunkt 3 som jag nämnde tidigare, om överföringen i den fleråriga budgetramen.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Detta handlar om att ordförandeskapet söker stöd för en principöverenskommelse om revidering av förordningen om den fleråriga budgetramen. Det rör sig om artikel 19 i förordningen.

Det är en rent teknisk justering till följd av att budgetramen antogs väldigt sent, och då kunde ett stort antal program inte beslutas i tid för att komma igång under 2014. När det blir en sådan situation säger stadgarna att budgetramen ska revideras så att man kan använda de outnyttjade anslagen och föra över dem till kommande år. Artikel 19 är en del av överenskommelsen om innevarande budgetram, som rådet enhälligt beslutade om 2013.

Detta innebär ingen förändring av den totala nivån för åtaganden, bara en förskjutning i tid. De 21 miljarder euro i åtaganden som inte kunde beslutas 2014 kommer att flyttas till 2015 och i viss utsträckning till 2016 och 2017. Det blir heller ingen omfördelning mellan program. Förslaget rör bara åtagandeförslag, och det behövs ingen justering av betalningstaken.

Förskjutningen av åtaganden kan också innebära en viss förskjutning av betalningsanslagen, men detta kan hanteras inom de tak som är antagna. Det kommer inte att ske något ökat tryck på betalningarna, och därmed kommer heller inte den svenska EU-avgiften att påverkas. Jag har frågat dem som jobbat med detta och försäkrat mig om det. Regeringen kan därför stödja kommissionens förslag till revidering av den fleråriga budgetramen. Vi har försäkrat oss om att det svenska åtagandet och den svenska avgiften inte ska påverkas.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det svenska stödet villkoras alltså av kravet att vår avgift inte ska påverkas?

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Nej.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:
Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Föredragning av det lettiska ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Det lettiska ordförandeskapet presenterar sitt arbetsprogram för våren 2015. Som ett litet ordförandeland är det klart att de har begränsade resurser. De har relativt få egna starka prioriteringar inför att de tar över rodret.

De prioriterar ökad konkurrenskraft, bland annat genom en europeisk energiunion. En annan prioritering är säkerhet i den digitala miljön. De och även vi vill ha en digital inre marknad. De presenterar ett tydligt utrikespolitiskt fokus i östlig riktning. För dem och förstås för hela EU är det östliga partnerskapet med Centralasien, Ryssland och Ukraina viktigt.

De enskilda frågorna kommer ni förstås att få tillfälle att prata om inför respektive rådsmöte, men deras tre huvudpunkter är konkurrenskraft, den digitala miljön och det utrikespolitiska fokuset i östlig riktning. Detta är en informationspunkt där man inte förväntar sig någon större diskussion.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

I samband med detta kan jag tillägga att jag och Eskil Erlandsson har varit på Cosacmöte i Riga med ordförandena för respektive EU-nämnder i de olika parlamenteten. Vi gjorde ett uttalande om Ukraina. Det låg helt i linje med vad vi tidigare har antagit här i nämnden, så det var inga konstigheter. Där visades att det lettiska ordförandeskapet verkligen vill försöka komma framåt och vidare i denna fråga.

Detta var en informationspunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet. Det är en informationspunkt. Finns det något att kommentera om vad som antagits? Det gör det inte.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Strategisk agenda – union med frihet, säkerhet och rättvisa – Terrorismbekämpning.

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Den strategiska agendan antogs vid Europeiska rådets möte i juni förra året. Den pekar ut fem viktiga områden för EU-samarbetet. Terrorismbekämpningen ska nu följas upp på allmänna rådet.

Det är en självklarhet för alla här: Terrorism är ett hot mot vår säkerhet och våra grundläggande fri- och rättigheter. Därför måste kampen mot terrorism vara en högt prioriterad fråga. Regeringen stöder EU:s arbete för att bidra till denna kamp.

EU och medlemsstaterna behöver fokusera på att genomföra de åtgärder som redan har inletts för att bekämpa terrorism och på att motverka och bekämpa finansiering av terrorism och även förebygga radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande extremism. Här är de långsiktiga och förebyggande insatserna viktiga, och det uppdraget behöver egentligen omfatta hela samhället.

Vi måste verka för fungerande rättsstater i vår omvärld. Detta visar tydligt på att EU:s yttre och inre säkerhet är starkt sammanlänkade. Vi arbetar för att EU ska ta ett större ansvar för säkerhet och utveckling både globalt och i vårt närområde. Utrikesministrarna kommer att prata om denna fråga, särskilt de externa aspekterna. Jag kan återkomma till det under nästa samråd.

Det vi ständigt betonar från svenskt håll är att detta arbete måste ske i enlighet med grundläggande rättigheter. Yttrandefriheten och den personliga integriteten måste värnas. Terrorismbekämpning får inte innebära att rättsstatens principer kränks. Då gör vi själva våld på de principer som vi säger oss värna om. Detta argument behöver framföras ofta, för jag märker att det är lätt att det far iväg.

Under mitt besök i USA anordnade vi en internationell högnivåpanel i FN där vi bjöd in alla medlemsländer. Vi hade ett stort deltagande. Vi pratade om våldsbejakande extremism, och det var väldigt intressant. Många talare återkom till aspekten att balansen inte alltid är lätt men att den är absolut nödvändig. Detta kommer förstås att bli kvar högst upp på EU:s dagordning under lång tid framöver. Detta visar hur de yttre hoten blir till en utmaning i varje medlemsland.

Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Detta är en diskussionspunkt som vi har diskuterat tidigare. Vi Sverigedemokrater har gett vår mening till känna, men jag vill ändå understryka vad vi har sagt tidigare.

Vi välkomnar förslaget från EU och den linje regeringen företräder, men vi menar att det är tämligen ensidigt. Man har ett alldeles för stort fokus på faktorer som arbetslöshet och fattigdom. Vi menar att det saknas studier som pekar på att just de faktorerna är särskilt bidragande i radikaliseringsprocessen.

Självklart ska vi kunna arbeta preventivt mot all form av terrorism, i det här fallet jihadism, men att bara förhindra rekrytering och radikalisering kommer inte att lösa de svåra problem vi står inför. I Sveriges fall skulle vi gärna se att till exempel Säkerhetspolisen fick använda sig av utökad signalspaning. Vi skulle också gärna se att regeringen driver på för en sådan linje även i övriga unionen och att medlemsstaternas säkerhetstjänster ges möjlighet att bedriva utökad signalspaning på internet för att kunna upptäcka hot i tid.

Vi vill även se utökad lagföring både av de personer som rekryterar och stöder jihadresor till utlandet och de personer som reser. Vi vill att man i högre grad lagför till exempel krigsbrottslingar som redan finns i landet och att dessa personer utvisas när så är möjligt. Vi vill också att regeringen driver på för ett exitprogram, som man skulle kunna kalla det,

för jihadisterna som har återvänt från Syrien, Irak och så vidare. Vi vill ha den linjen i vårt eget land och att regeringen driver detta även i EU.

Vi önskar dessutom att regeringen driver på för ytterligare EU-initiativ vad gäller förhindrande av penningtvätt, vapenförsäljning, PNR och annan lagstiftning som försvårar för terrorister i allmänhet och jihadisterna i synnerhet.

Dessutom har vi Boko Haram. Vi anser att denna terrororganisation bör tas på mycket större allvar och att både FN och EU ska lyfta upp detta på agendan mer. Vi hoppas att regeringen delar denna inställning.

Med detta vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 18 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för föredragningen. Jag tycker att det visar engagemanget i frågan att så många begär ordet. Vi från Kristdemokraterna tycker att regeringens ståndpunkt är bra i det stora hela.

Jag har bara några tillägg och medskick. Det ena gäller vilka konkreta åtgärder man nu ska komma med. Vi har fått texten här på bordet, men det är väldigt många ord och många förhoppningar. Det konkreta som vi har i dag, vad jag förstår, är PNR. Det är bra om vi kommer framåt i den frågan så snabbt som möjligt. Frågan är om det finns några andra konkreta förslag på lagstiftningar som utrikesministern tror kan komma på bordet eller om allting kommer att hänvisas till den nationella lagstiftningen utifrån FN-resolutionen, som omnämns här.

Jag har också en fråga om Turkiets roll, som väl ändå är ganska viktig. Det finns i alla fall många rapporter om att Turkiet släpper igenom många terrorister över sina gränser in i Syrien. Hur ser man från EU på Turkiets roll i att bekämpa terrorismen?

Jag har även en fundering på Afghanistan och Pakistan. De brukar också räknas som en del i den globala terrorismen. Det finns ofta många kopplingar till dessa länder, och jag undrar varför det inte nämns. Skulle jag kunna få en förklaring till det?

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara notera att vi nu diskuterar allmänna rådets diskussion. Sedan har vi rådsslutsatser som kommer upp på utrikesrådet som dagordningspunkt 8.

Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för redovisningen av ärendet. I ljuset av att händelser har inträffat i Europa som är tragiska, men också i ljuset av att det i efterdyningarna av dem talas mycket om det så kallade PNR-ställningstagandet vill jag göra ett medskick.

Sverige är fanbärare vad gäller de grundläggande fri- och rättigheterna. Jag tror att vi har en uppgift i sammanhanget apropå att händelser har inträffat i Europa som verkligen är tragiska, som sagt. Jag vet också av erfarenhet att det inte är så många som i det sammanhanget brukar stå upp för de grundläggande fri- och rättigheterna. Jag vill påpeka igen att en del av detta berör PNR, som är en omdiskuterad punkt i vårt land.

2014/15:23

6 februari

Anf. 21 TINA ACKETOFT (FP):

Tack för föredragningen! Jag vet inte riktigt när vi tar de olika frågorna, så det är möjligt att jag upprepar vad som tidigare är sagt. De svenska ståndpunkterna är någonting som vi alla känner starkt för när det gäller att man genomför dem med en stark respekt för den personliga integriteten vad gäller såväl internet som ute i rymden och den fysiska integriteten.

Det enda medskick jag skulle vilja göra för Folkpartiets räkning, i denna fråga i alla fall, är att vi hemskt gärna skulle vilja se att den svenska hållningen innebär en fortsatt fördjupning av EU:s gemensamma brottsbekämpning vad gäller grov och gränsöverskridande brottslighet. Den kommer också i allra högsta grad att vara påverkande vad gäller terrorism. Vi har tidigare lagt fram förslag om den europeiska åklagarmyndigheten men också om ett ökat samarbete med Europol.

Detta är medskicket från Folkpartiet. Sedan tror jag att vi tar ytterligare diskussion i samma fråga senare, om jag har förstått det rätt. Ordföranden nickar, så jag tackar för det!

Anf. 22 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Också jag vill tacka utrikesministern.

Först och främst vill jag säga att vi stöder medskicken från allianskollegerna. Sedan har jag några frågor.

Den ena handlar om att allting måste finansieras, så också terrorverksamhet. Är detta en fråga som kommer upp? Och om den inte kommer upp – kommer i så fall utrikesministern att lyfta frågan, ta tag i den och driva den framåt? Det handlar alltså om vikten av arbetet med att stoppa inflödet av finansiering av terrororganisationer.

Jag har också en fråga som kanske ligger lite utanför detta, men som jag ändå tycker är viktig. Den handlar om ICC, Internationella brottmålsdomstolen, som har visat sig vara verkningsfull i vissa sammanhang. Andra säger motsatsen. Men den är ett klart och tydligt redskap för att ställa dem som har begått större terrorhandlingar till svars. Är detta någonting som kommer upp? Är frågan om ICC i förhållande till terrorverksamhet någonting som regeringen kommer att driva?

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Det som glädde mig i den sista diskussionen på det informella RIF-rådet var den återkoppling jag fick från andra länder i Bryssel: De här svenskarna står verkligen upp för det här med integritetsskydd! Det fick jag höra i ett telefonsamtal som jag verkligen gladdes åt att ta emot. Detta är den enda förutsättningen för att kunna bekämpa terror; annars skapar man en polisstat som ingen vill leva i.

Det är viktigt att Sverige fortsätter att betona det här. Det är så lätt att förstå att man får panik och att man som politiker inte vill bli anklagad för att inte ha gjort allt man kan för att stoppa nästa attentat. Men vi lever i en värld med begränsade resurser där vissa åtgärder, till exempel "allt man kan", ibland kostar så mycket att viktigt polisarbete som hade kunnat fånga rätt terrorister faktiskt inte blir av.

Om vi tittar på PNR som exempel ser vi att bara själva åtgärden att införa det beräknas kosta 500 miljoner euro. Om man dessutom ska köra analytiska sökningar och datamoduleringar på det här för att försöka hitta misstänkta kostar de körningarna en massa. Om man sedan identifierar falska positiva träffar – folk som av en slump har släkt på ställen dit terrorister åker eller något annat – finns det en risk att man också satsar stora spaningsresurser innan man upptäcker att de här personerna är helt oskyldiga.

Man ska inte få en bild av att allt man gör mot terrorism är kostnads-effektivt. Det kan till och med försämra arbetet mot terrorism. Det är just denna typ av åtgärder som också ofta står i strid med personlig integritet.

Jag hoppas att regeringen lyckas få gehör för att förklara att det mest effektiva är att satsa på rätt saker, och inte på denna typ av massövervakning. Då skulle vi kunna få en effektiv kamp mot terrorism som också är kostnadseffektiv och där man satsar resurserna på rätt ställe.

Anf. 24 LAWEN REDAR (S):

Ordförande! Jag vill bara påminna nämnden igen, som jag gjorde förra gången, om att detta handlar om en behörighetsfråga. I rådskonstellationen RIF diskuteras för närvarande gränsöverskridande samarbete i terroristfrågan. Man tar också upp PNR-uppgifter, och man tittar närmare på till exempel möjligheter till indragande av pass och liknande.

Därutöver sitter just nu justitieutskottet med flertalet olika frågor som avser just ökad behörighet och hantering för Säpo när det gäller att få ytterligare verktyg för att kunna hantera den här typen av frågor. Det finns också bland annat en proposition om kriminalisering av utländska stridande och en nationell samordnare som har fått ytterligare mandat för att kunna se närmare på avhopparverksamhet och annat.

Vad vi diskuterar här måste koncentreras till denna fråga; det tror jag är nödvändigt för nämnden att påminna sig om.

Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack, utrikesministern och ordföranden! Jag och Vänsterpartiet delar regeringens ståndpunkt när det gäller högaktning för integritetsskydd och yttrandefrihet. Detta ska aldrig underordnas i jakten på terrorister. Det är viktigt.

Jag vill bara säga att det är svårt med en ideologisk debatt här när det gäller SD. Men det känns också svårt att inte kommentera att man endast nämner jihadisterna. Det måste man göra, men det gäller också all denna fascism som finns i Europa. I samband med det tänkte jag ställa en fråga: Är man orolig över att fascisterna också är terrorister? De dödar i kriget i Ukraina. Terrorbekämpningsarbete måste också inkludera dem. Är ni oroliga för detta? Det är ett medskick till er. Det finns många, till och med svenskar, som är terrorister där. När man dödar andra människor är det en sak som borde vara lite oroväckande för er, tänkte jag.

Anf. 26 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag blev apostroferad från den andra sidan av företrädare för de rödgröna partierna, så jag vill ta tillfället i akt att besvara

det lite grann. Jag förstår att det inte är praxis att vi har en debatt här, men jag ska fatta mig kort.

Jag vet att vi har haft denna diskussion tidigare här i nämnden vad gäller själva behörigheten och GAC. Men vi vill även i detta sammanhang betona just de konkreta åtgärderna. Jag förstår att detta diskuteras mer specifikt i RIF, och vi får säkert anledning att återkomma till detta. Men vi vill lyfta fram det även i GAC, och vi hoppas att regeringen driver på för de viljeinriktningar vi har från vårt parti.

Jag kan kort till Vänsterpartiet säga att Sverigedemokraterna tar avstånd från all våldsbejakande extremism. Jag hoppas att även Vänsterpartiet gör det, och att det innefattar alla våldsbejakande extremister som finns. Vi ser självfallet allvarligt på all form av terrorism. Jag tyckte att jag betonade det i mitt tidigare anförande, och jag kan betona det återigen.

Vi delar som sagt i stort regeringens linje vad gäller terrorismbekämpning, men i det konkreta läge som vi har just nu ser vi att jihadismen är det största hotet mot både Sverige och Europa.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Då har EU-nämndens ledamöter svarat på ett par frågor själva, men resten är upp till utrikesministern att svara på.

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågor och konstruktiva synpunkter! Först ska jag kanske bara säga någonting om proceduren. Allmänna rådet ska inte fatta konkreta beslut; jag vill bara understryka det. Det finns inga ytterligare lagförslag nu. Det är också svar på frågan som ställdes. Framför allt gäller det att bättre utnyttja vad som redan finns, inte minst i form av lagregler och annat.

Låt mig bara säga till Pavel, när det gäller din fråga, att jag inte upplever att det är en obalans i hur man beskriver och analyserar läget. Jag tycker kanske snarare att det har varit mer på den repressiva sidan än att man har gått in och resonerat om bakgrunden till detta. Hur påverkar det terroristbekämpningen att miljoners miljoner människor runt om i världen lever i stor hopplöshet och fattigdom? För många, framför allt unga män, kan det synas vara ett attraktivt alternativ att strida för någonting som man vill tro på – någonting som man kan få en mening med livet genom. Exakt hur det går till kan man verkligen fråga sig. Ofta döljer detta att det egentligen bara handlar om dödande. Jag tror att det är viktigt att den aspekten finns med och att man gör en sådan analys och sätter in det i ett socialt sammanhang. Det är *en* aspekt.

I EU-sammanhang vill jag påstå att det snarare är fokus på vad vi nu gör i form av ytterligare lagstiftning. Det handlar om hur vi ingriper fast och beslutsamt mot dem som åker ut och strider oavsett om de är fascister, jihadister eller vad de nu kallar sig – vilken ism de än ansluter sig till. Framför allt kommer det att ligga ett ansvar på vart och ett av medlemsländerna att svara på FN:s uppmaning att se till att det finns en lagstiftning. FN har uppmanat oss att lagstifta mot terrorism och dem som åker

för att strida för terrorister, Désirée. Det är det som för närvarande förbereds.

Vi måste se hur vi gemensamt kan förstärka gränskontrollerna och hur vi jobbar med Säpo. Nu tittar man på hela den lista som räknades upp för att se om det finns några hål i vår lagstiftning, om det är något vi behöver förstärka ytterligare, hur vi hjälper Säpo att fullfölja sitt uppdrag. Just nu tror Säpo att det kan vara så många som, om jag minns siffran rätt, 130 bekräftade som åkt för att strida och mellan 25 och 30 har hittills kommit hem döda, men så många som 300 kan ha lämnat landet. Man har alltså inte full kontroll över det.

Det är oerhört viktigt att vi har en nationell samordnare. Det inspirerar andra som är intresserade att se hur man jobbar i olika länder. Kanske inför man samordnare även på andra ställen, och då är det viktigt att dessa kan ha kontakt med varandra och utbyta erfarenheter om vad som kan göras.

Att förhindra penningtvätt är en viktig insats, och där samarbetar vi.

Vi återkommer till Boko Haram under utrikesministerrådets dagordning.

Vad gäller PNR, som Désirée Pethrus tog upp, vill jag säga att vi tittar på de olika åtgärderna. Vi tittar på hur lagstiftningen ser ut och förbereder en lagstiftning som just handlar om att förhindra utländska terroriststridande.

Turkiets roll kommer upp ännu mer under utrikesministerrådets dagordning. Det är alldeles riktigt att många som reser för att strida i Syrien reser via Turkiet. Samarbetet med Turkiet är oerhört viktigt, liksom dialogen. Det handlar om att från EU:s sida påpeka detta och också hjälpa dem så mycket som möjligt.

Till Eskil Erlandsson vill jag säga: Ja, hittills har vi verkligen varit fanbärare. Om den tidigare regeringen var det så har vi definitivt fortsatt att profilera oss på det sättet. Vi ska ständigt vara de som påpekar att balansen måste bli rätt. Vi måste förstås göra allt vi kan för att bekämpa terrorismen, men samtidigt måste vi försvara grundläggande fri- och rättigheter. Lagstiftningen måste utformas så att det finns ett skydd för mänskliga rättigheter. Det är något som vi ständigt måste granska och påminna om. Vi måste fortsätta att vara den rösten.

Tina Ackefors nämnde att EU-samarbetet beträffande brottsbekämpning måste fördjupas. Det är helt korrekt. Jag tror att den debatt som vi har om terrorismen kommer att förstärka det behovet.

En fråga gällde hur det hela finansieras. Den diskussionen kommer framför allt att ske i Ekofin. Det blir inte en diskussion om budgeten för detta i allmänna rådet, utan ni får tillfälle att återkomma till det i samband med Ekofin.

Ordföranden påpekade vikten av att stå upp för mänskliga rättigheter och resurseffektivitet. Ibland har det hetat att det är fråga om proportionalitet. Vad är proportionerligt? Åtminstone har det i EU-sammanhang alltid varit en fråga man fått ställa sig, och det kanske har sin plats också här. Hur blir vi effektiva så att vi inte låter det hela fara iväg?

2014/15:23

6 februari

Lawen Redar svarade på en rad frågor om hur det juridiska och rättsliga behandlas.

Självklart måste åtgärderna gälla alla extrema våldsverkare och alla ideologier som förespråkar våld. Därför formulerar vi det generellt, och det är också därför vi tacklar det så. Det är en minst lika viktig fråga. Säpo tittar på hur många nazister och fascister som exempelvis åkt till Ukraina för att strida. Det är en lika viktig fråga att täcka. Det är ett uttryck för samma sak.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

En fråga som lämnades obesvarad var den som Margareta Cederfelt ställde om finansiering och inflödet av pengar.

Anf. 30 MARGARETA CEDERFELT (M):

Min fråga handlade om att terrororganisationer har ett inflöde av pengar för att finansiera sin terrorverksamhet. Det jag undrade var om det kommer att tas upp att man från EU:s sida ska arbeta aktivt för att förhindra att terrororganisationerna får pengar från omvärlden, alltså att på något sätt stoppa inflödet av pengar till dem. Det handlar inte om EU:s finansiering utan om att motverka att terrororganisationerna får ekonomiska resurser.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

De säljer även olja eftersom de har ockuperat områden kring oljefält. Finns det någon strategi för det?

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag glömde att besvara Margareta Cederfelts fråga. Jag ber om ursäkt för det. Den frågan kommer förstås att diskuteras på Ekofin. Det handlar bland annat om att kunna spåra transaktioner som genomförs anonymt, exempelvis virtuella valutor. Det finns finurliga sätt att finansiera terrorism. Bedömningen är att det går att göra mycket mer. Frågan behöver uppmärksammas. Dessutom måste berörda myndigheter i medlemsländerna samarbeta; det är viktigt i det här läget. Frågan finns definitivt med på dagordningen, särskilt i Ekofin, där man diskuterar detaljerna.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Personligen kan jag tycka att mer konkret och lättåtgärdat kanske vore att hantera den illegala oljehandeln, som ju finansierar delar av Isis verksamhet.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, precis.

Anf. 35 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vet inte om utrikesministern och nämnden kommer ihåg att jag nämnde att Isis har köpt olja för 100 miljoner dollar från Kurdistan. Elva personer sitter i fängelse i den kurdiska delen av Irak. Därför är det bra att Turkiets roll också tas upp. Varifrån har alla de 100 miljonerna dollar

kommit när man sålt råolja från Kurdistan? Det är inte bara fråga om ett par långtradarchaufförer som smugglar, utan det är en mycket större verksamhet. Det handlar inte bara om resor in och ut. Det finns också andra verksamheter, vilket är bra att ta med.

2014/15:23
6 februari

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är en jätteviktig fråga, och den är ständigt aktuell i våra kontakter med Turkiet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men vi vill göra mer. Vi behöver särskilt titta på den frågan. Den finns definitivt med, inte minst på utrikesministrarnas dagordning.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag var lite osäker på om Sverigedemokraterna ville anmäla avvikande mening eller om det var ett medskick.

Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD):

Det var en avvikande mening.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna. Därmed är vi klara med den punkten.

Vi går till dagordningspunkt 9, Förberedelse inför Europeiska rådet den 19–20 mars 2015.

Anf. 40 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! I det här skedet är det framför allt en fråga om presentation av dagordningen, och sedan blir det samråd i vanlig ordning inför möten i allmänna rådet och Europeiska rådet i mars.

Toppmötet väntas beröra tre områden. Det första är det meddelande om en europeisk energiunion som kommissionen presenterar den 25 februari. Sedan blir det en diskussion om EU:s relation till Ryssland och situationen i Ukraina. Det blir säkert en huvudfråga med tanke på vad som just nu händer – Angela Merkel och François Hollande är ju i Ryssland. Dessutom väntas Europeiska rådet ge vägledning inför det östliga partnerskaps-toppmötet, som hålls i Riga den 21–22 maj. Det blir den viktigaste frågan under Lettlands ordförandeskap. Där är det väsentligt att toppmötet manifesterar fortsatt fullt engagemang för det östliga partnerskapet.

Vårtoppmötet ska också diskutera tillväxt- och sysselsättningsfrågor i ett bredare perspektiv. Det är lite oklart hur omfattande den diskussionen blir. Regeringen tycker att diskussionen är viktig och kommer att lyfta fram behovet av åtgärder, inte minst på nationell nivå, för att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad tillväxt och fler och bättre jobb.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna om att vi på onsdag har ett möte med statsministern inför det informella mötet i Europeiska rådet.

Anf. 42 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Det här är en informationspunkt, och jag tänkte därför fatta mig kort och bara lyfta fram det som Sverigedemokraterna tidigare sagt beträffande skapandet av en energiunion. Det är något som vi vänder oss emot. Vi ser det som ytterligare ett steg mot en federalistisk konstruktion av EU, och det vänder vi oss kraftigt emot. Vi skulle hellre vilja att varje land självt kunde utforma sin energipolitik eller göra det genom bilaterala eller multilaterala frivilliga avtal. Vi vet att regeringen inte delar den uppfattningen utan vill gärna driva på för en federalisering av unionen. Det beklagar vi.

Låt mig även säga något kort om det östliga partnerskapet, vilket vi lyft fram tidigare. Vi vänder oss emot det. Vi ser gärna ett samarbete med de länder som ligger öster om Europeiska unionen, men det östliga partnerskapet är ett embryo till att i förlängningen få in dem som medlemsstater. Det är något som vi inte vill stödja.

Med respekt för att det här är en informationspunkt är det här inte en avvikande mening utan endast en synpunkt.

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Om det är något område där man kan tycka att det är helt logiskt att Europas länder samarbetar så är det väl kring energiförsörjningen. Kraftnät, elledningar och samarbete för att vidta åtgärder mot klimatförändringar är områden där man verkligen behöver samarbeta. Vi kan alla se uppenbara vinster och fördelar med det. Det handlar om energieffektivitet, om försörjningstrygghet, om att skapa en inre marknad för energi. För mig är det alldeles uppenbart att det har stora fördelar.

Meddelandet kommer den 25 februari, och där kommer utformningen att redovisas mer detaljerat.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Givetvis kan inte ett enkelt direktiv upphäva de rättigheter som i fördraget har givits länderna vad gäller utformningen av deras energipolitik.

Anf. 45 MARIA PLASS (M):

På tillväxt- och sysselsättningspunkten hörde jag att regeringen skulle lyfta fram vissa frågor. Kan vi få någonting mer konkret? Vilken typ av frågor vill man lyfta fram?

Anf. 46 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för kommentaren till min synpunkt! Jag vill säga att vi ser energiunionen som ett sätt för EU att egentligen exploatera krisen i Ukraina. Ukraina och andra länder i Europa är beroende av Ryssland när det gäller energi, och då vill man exploatera det för att få fram energiunionen och ytterligare federalisera Europeiska unionen.

Vi tycker inte att det är en särskilt konstruktiv lösning att i vissa energifrågor försöka bryta beroendet av Ryssland genom att skapa en energiunion, vilket kommissionen vill göra. I stället får man ett EU där alla ingående medlemsstater är beroende av varandra.

Självklart är miljöfrågorna viktiga för unionen. De är några av de viktigaste frågor som Europeiska unionen ska hålla på med, men skapandet av en energiunion är ingenting som vi stöder. Vi ser det, som sagt, som ett steg i federationsbygget, och det är ingenting som vi vill vara en del av. Frivilliga bilaterala och multilaterala avtal vad gäller energifrågor stöder vi, men vi tycker att varje land ska kunna utforma sin egen energipolitik.

Vi anmäler alltså inte avvikande mening, utan detta är endast en synpunkt. Tyvärr får vi inte stöd för den hos regeringen, men vi vill trots det lyfta fram den i sammanhanget.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det blir tufft att ha avvikande mening i en informationspunkt. Det går inte.

Vi tackar för informationen.

Anf. 48 BÖRJE VESTLUND (S):

Man måste sakmässigt säga att energiunionen har bestått i att så mycket som möjligt göra sig fri från Ryssland. Det är vad det har byggts på. Hela förra mandatperioden hade vi många gånger frågan uppe både på Europeiska rådet och inte minst på energirådet, och det var att göra så mycket som möjligt för att bli fri Ryssland. Jag förstår inte synpunkterna.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Det finns möjlighet att debattera det i kammaren.

Anf. 50 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Vår hållning är att tillväxt- och sysselsättningsfrågorna riskerar att hamna i skymundan och i skuggan av andra frågor. Det gäller kanske också de som är mycket aktuella och har med säkerhetsläget att göra.

Vi vill lyfta fram de frågorna. Man får inte glömma bort tillväxt- och sysselsättningsfrågorna. Det är vad det handlar om här. Hur får vi en stärkt konkurrenskraft, ökad tillväxt, fler och bättre jobb, och hur bekämpar man ungdomsarbetslösheten? Det är ständigt på vår dagordning. Det måste vi ha i fokus för det vi gör på andra områden.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Då har vi avslutat allmänna rådets agenda.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 19 januari 2015

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 29 januari 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 9 februari 2015

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Vi börjar med återrapporterna från mötet den 19 januari och det extra mötet den 29 januari. Jag undrar om det finns några muntliga kommentarer till återrapporteringen från den 19 januari och den 29 januari.

Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det har jag inte.

Anf. 54 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

I rapporten från den 19 januari står: Migration ska diskuteras vid nästa FAC. Vi har ingenting om migration.

Anf. 55 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är struket.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Afrika. Här har vi ett antal beslut. Slutsatserna om de respektive besluten fanns tillgängliga på kansliet i går och ligger i den röda mappen på bordet som ska lämnas tillbaka efter mötet. Vi kanske kan ta en gemensam diskussion. Sedan kommer vi att behöva vi fatta beslut enskilt om Centralafrikanska republiken, Nigeria, Mali och Boko Haram.

Anf. 57 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det har varit virrigt i förberedelserna inför mötet och rentav ibland lite usla förberedelser från EEAS sida. Nu förväntas vi ha en strategisk diskussion om Afrika. Här försöker man att göra en väldigt bred ansats och fokusera på både säkerhet och stabilitet och ekonomisk utveckling, vilket är bra. Nu ska man anta rådsslutsatser om Centralafrikanska republiken, Nigeria inför valen där, Mali och Boko Haram.

Det vi helst vill se från svensk sida är en realistisk ansats i diskussionen och att vi speciellt tittar på vilken relation EU ska ha till Afrika. Det beskrivs ofta som en kontinent full av problem som vi gärna vill lösa åt afrikanerna. Faktum är att man i dag måste lika mycket beskriva det som är positivt.

Afrika har en stark ekonomisk tillväxt, och afrikanska länder och institutioner tar ett ökat ansvar för utvecklingen på den egna kontinenten. Den regionala integrationen blir starkare. Det blir också den afrikanska

rösten på den internationella scenen. Samtidigt är det inte någon homogen utveckling. Här finns flera parallella utvecklingar och flera konflikter.

Samtidigt som det blir en starkare afrikansk röst blir det också ett starkare ansvar för kontinenten att tillsammans med det internationella samfundet hantera globala utmaningar. Här måste EU och Afrika samarbeta och också bli bättre på att identifiera och hantera utmaningarna. Klimatfrågan och post-2015 är exempel på det.

Vi kan inte ta för givet att vi i EU är en privilegierad partner för Afrika. Vi kan se hur Kina engagerar sig i i stort sett samtliga länder i Afrika. Vi behöver ett starkare och mer jämlikt politiskt partnerskap mellan EU och Afrika. Då kan vi också bättre hitta gemensamma lösningar på de globala problemen. Det ger EU en större trovärdighet i Afrika och bättre förutsättningar att påverka enskilda afrikanska länder.

Utvecklingen i Ukraina är också ett sådant exempel. EU bör fortsättningsvis vara redo att stödja den afrikanska kontinentens kapacitet att hantera utmaningarna. Samarbetet rörande fred och säkerhet mellan EU, Afrikanska unionen och regionala organisationer bör stärkas. Att förebygga i stället för att bara reagera vid krissituationer ser vi som en prioritet.

Det vi kommer att påpeka från svensk sida är att understryka vikten av kvinnors deltagande i politiskt beslutsfattande, utveckling och handel. Där tycker vi att EU måste premiera jämställdhet och kvinnors aktiva deltagande i utveckling, fredsbyggande och konflikthantering.

Jag vill också nämna frågan om konfliktmineraler. I de pågående EU-förhandlingarna om en ny förordning har Sverige förordat strängare regler och en obligatorisk OECD-certifiering för importörer av de aktuella mineralerna från Storasjöregionen. Som ni vet är problemen i östra Kongo med väpnade grupper som finansierar sin verksamhet genom handel med konfliktmineraler särskilt allvarliga och fasansfulla. Det svenska initiativet syftar till att vi ska minska finansieringsmöjligheterna för de grupperna.

Jag avser att lyfta den frågan på utrikesministermötet nästa vecka. Samtidigt arbetar våra handelsförhandlare så att de ska kunna påverka sina rådsarbetsgrupper i Bryssel. Vi följer också arbetet i Europaparlamentet där många parlamentariker vill se skärpta regler. Frågan kommer tillbaka till er i EU-nämnden inför FAC-mötet om handel, troligen i maj. Då kommer det mer detaljer, men jag vill ändå nämna det.

Anf. 58 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen, utrikesministern! Jag har några frågor när det gäller Afrika. Jag kan instämma i att det är en stor kontinent och att det finns både problem, framåtskridande och stora möjligheter.

Vad jag vill lyfta upp är att jag när jag läser regeringens ståndpunkter saknar ett SRHR-perspektiv. Jag kan inte se att det finns med. Jag skulle gärna vilja få kommentarer om detta, och jag hoppas att frågan lyfts upp.

Den andra frågan jag vill lyfta upp handlar om kvinnor och kvinnors delaktighet. I Afrika har det funnits många insatser för att stärka kvinnors

roll som försörjare i form av företagande och att driva företag med hjälp av mikrolån med mera. Där vet jag att EU har varit med som en finanssär. Är detta något som regeringen också kommer att lyfta fram som en konkret fråga?

Den tredje delen jag lyfter upp handlar om ICC. Jag vet att en del länder har ratificerat ICC, men andra har inte ratificerat. Jag vet att frågan ibland har varit uppe på EU:s bord. Är detta något som kommer upp i dag? Det är i allra högsta grad en viktig fråga.

Anf. 59 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! Det är tillfredsställande att Sverige vill lyfta fram just kvinnors roll i samhällsbygget och politiskt beslutsfattande. Man skulle kanske önska att det fanns med i alla punkterna som vi ska gå igenom i dag så att den feministiska svenska utrikespolitiken verkligen får genomslag.

Vi vet att det är en framgångsfaktor. Det är självklart om hälften av befolkningen deltar i samhällsbygget och politiskt beslutsfattande. Dessutom vet vi att kvinnor och barn är särskilt utsatta i konflikter. Jag hörde på radion i morse om de förfärliga saker som Daesh gör sig skyldig till mot till exempel barn i Mellanöstern. Det är alldeles förfärligt. Vi vet att det också handlar om kvinnor. Det är väldigt positivt att det lyfts fram.

Jag skulle vilja veta hur Sverige arbetar i rådet för att få in detta i ett EU-sammanhang och när utrikesministern bedömer att vi kan få se det i rådsslutsatserna. Nu har jag inte kunnat ta del av de senaste rådsslutsatserna, men jag förmodar att det inte finns där den här gången heller. Hur arbetar vi med alliansbyggande och sådant för att verkligen få genomslag för detta?

Anf. 60 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket för frågorna! SRHR-perspektivet är en jätteviktig fråga. Det är en fråga som vi jämt driver och som vi alltid pekar på. Där emot kan man fråga sig: Hur kommer debatten att ske på rådet på måndag? De frågor som har skickats ut innan och som vi har förstått kommer att lyftas upp är egentligen mer fokuserade på: Hur ska vi organisera samarbetet mellan EU och Afrika? Det handlar inte så mycket om olika sakområden. Jag tar det till mig. Jag tycker att det är viktigt att vi nämner det i samband med att vi talar om kvinnors roll. Jag ska definitivt se till att det kommer fram från min sida och i mitt inlägg. Det var ett viktig påpekande.

Detsamma gäller kvinnor och företagande. På många håll i Afrika är det kvinnor som är stöttepelarna också ekonomiskt i sina familjer, i sina byar och i samhällena. Det är de som odlar, bär produkter till marknaden, och så vidare. De kan bli moderna företagare. Därför är det en aspekt av kvinnors roll. Jag ska se till att det reflekteras i mina talepunkter att det handlar om det.

Jag har inte sett att det hittills har varit nere på den detaljnivån med ICC. Jag tror inte att det kommer upp naturligt. Där tror jag att vi har samma åsikt.

Feministisk utrikespolitik handlar om att det är en analys, en metod och ett sätt att arbeta med olika frågor. Då måste det vara integrerat i allt det vi gör. Vi talar om det när det gäller Ukraina. Hur ser vi till att det uppmärksammas hur kvinnors förhållanden är när det gäller vårt humanitära stöd och situationen i krig och konflikter? Hur ser vi till att man uppmärksammar krigsbrott som begås mot kvinnor och barn? Det ska vara ett naturligt inslag i vår analys och i vårt sätt att resonera om metoder och också i den hjälp som vi kan ge.

Vi arbetar förstås med det i rådet och menar att vi också måste se till att rådsslutsatserna reflekterar den synen på kvinnor, jämställdhet och jämlikhet. Bara för att ge ett exempel står det i rådsslutsatserna om Boko Haram: Families have been separated, girls abducted, children orphaned, women and girls sexually abused.

Det handlar återigen om att kunna beskriva verkligheten, så att man har helheten klar för sig, och ibland specifikt ange vilka problemen är för kvinnor och barn. Vi läser alltid med de glasögonen.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

I slutsatserna om Centralafrikanska republiken finns en uttrycklig uppmaning att samarbeta med ICC.

Anf. 62 TINA ACKETOFT (FP):

Det är glädjande att det är en positiv utveckling på den afrikanska kontinenten, men precis som statsrådet säger är det väldigt olika i olika länder. I länder som Egypten, Eritrea och Etiopien ser vi att demokrati-processen i själva verket går bakåt. Jag vet att vi är många som delar denna problematiska bild.

Avser statsrådet att lyfta fram frågan om EU som en stark aktör när det gäller att påverka de demokratiska processerna i de här länderna?

Som statsrådet säger finns det andra intressenter på denna kontinent. Kina och Ryssland kan kanske driva andra frågor, men de lär knappast driva på demokratiprocesser, så där har EU en extremt tuff utmaning. Men det är något som man måste vara enig om att verkligen göra.

Anf. 63 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Detta är lite en fortsättning på det som Folkpartiet är inne på.

Vi kristdemokrater jobbar ganska mycket med mänskliga rättigheter och demokrati i Afrika i olika ungdomsprogram.

Jag blir besviken när jag ser regeringens ståndpunkt, för där tycker jag mig inte se att vi ska slåss för mänskliga rättigheter och demokrati. Jag skulle kunna tänka mig att anmäla en avvikande mening om utrikesministern inte kommer att lyfta fram detta.

Ofta när vi talar om Afrika talar vi om den ekonomiska utvecklingen, som är fantastisk, och om terrorismbekämpningen och hur man ska delta i den. Men vi fokuserar inte på vad som är grunden till att så många människor flyr från Afrika till bland annat Europa. Det är på grund av att det är diktaturer, krig och konflikter, korrupta ledare och att de grundläggande mänskliga rättigheterna inte är tillgodosedda.

I Storasjöregionen har över 5 miljoner människor dött i olika umbäranden och mord. Därifrån har vi inte fått en så stor flyktingström, men det sexuella våldet är ju en katastrof för kvinnors frihet.

Med tanke på den mänskliga katastrof som äger rum i hela den östra delen av Storasjöregionen hade jag velat se att Sverige hade försökt lyfta fram till exempel FN-resolutionerna 1325 och 1820.

Det är jättebra att ministern ska tala om kvinnors rättigheter i beslutsfattande utveckling och handel. Men i regeringens ståndpunkt saknar jag mänskliga rättigheter och demokrati, den tyvärr negativa utvecklingen i Afrika, kvinnors rättigheter även när det gäller krig och konflikter – FN-resolutionerna 1325 och 1820 – och om hur man ska få ett slut på mycket av den korruption och det elände som pågår i Afrika och som påverkar så negativt.

Jag måste höra en helt annan inriktning än den som står i regeringens ståndpunkt. Annars kommer jag att anmäla en avvikande mening.

Anf. 64 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Jag har också några synpunkter när det gäller Afrika och särskilt kvinnornas situation där. Sedan har jag en fråga.

Jag är glad att utrikesministern själv har varit FN-sändebud i östra Kongo där man använt våldtäkt som vapen i mineralkonflikter, och vi vet att historien upprepas än i dag i de områdena. Därför är det viktigt att lyfta fram de här frågorna. Vilka är det som stöder dessa olika grupperingar av terrorister? Det är också en hel del företag från rika länder som länder i Europa som står bakom detta. Människor tvingas att flytta från sina egna jordbruk och byar i jakten på mineraler. Det är bra att detta är en hjärtefråga för utrikesministern.

När det gäller Nigeria och Boko Haram håller jag med om att man måste ha en helhetsbild. Jag tror att det redan finns en helhetsbild när till och med fru Obama startade en kampanj för att få 300 tillfångatagna och kidnappade flickor frisläppta. Men nu händer sådant varje dag. Upp till 10 000–11 000 människor är dödade och många flickor och kvinnor är bortrövade.

Jag tror att helhetsbilden finns. Men omvärlden är handlingsförlamad inför det våld som även sker i Afrika. Det måste stoppas. Sveriges röst för kvinnorna där är viktig. Man kan faktiskt se till att de tillfångatagna frisläpps, om regeringen i Nigeria vill. Det förväntar jag mig, för jag vet att utrikesministern själv brinner minst lika mycket för de här frågorna.

När det gäller Centralafrika har EU förhandlat med Afrika om EPA-avtalet som tvingat dem till höjda tullar. Det minskar självklart möjligheten för många av länderna att behålla sin import och utveckla sin egen handel. EU tvingade dem att höja tullarna den 1 oktober. Jag undrar om vi i Sverige stöder EU:s avtal om höjda tullar för Afrikanska unionen.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Jag vill gärna tillägga att jag har en bekant som ägnar sig åt att särskilt studera Nigeria. Det som händer där är så oerhört fruktansvärt, i princip obegripligt, och extremt omfattande. Om det hade hänt här i

Europa hade det varit som ungefär 10–20 Parisattentat varje dag, och de är ännu grymmare än så.

Jag vet inte riktigt om slutsatserna kommer att kunna hjälpa nigeria-erna i det här fallet. Men det är nog viktigt att frågan kommer högt upp på dagordningen och att Europa verkligen visar att vi stöder Nigeria i skyddet av befolkningen, för det som händer där är så oerhört fruktansvärt. Det går inte att beskriva med ord.

Anf. 66 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag har först en praktisk fråga. Vi har i dag fått hemligstämplade dokument som kommer från Regeringskansliet. Att de flesta är på engelska går väl an, men det finns också dokument på franska. Många av oss har svårt att klara av att hantera dokument på franska, så jag vill göra medskicket att vi gärna får dokument som är mer hanterliga för oss.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Oui, ça peut-être un peu difficile.

Det finns i alla fall sammanfattningar på svenska.

Anf. 68 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ja, det görs förnämliga sammanfattningar, men jag vill ändå lyfta frågan om språket.

Från moderat sida delar vi Kristdemokraternas uppfattning och ser fram emot ett positivt svar från ministern. I annat fall är också vi beredda att anmäla avvikande mening.

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tror att den här diskussionen är ett uttryck för det underlag som vi fått och den information som vi har fått från EEAS som beskriver hur man har tänkt sig att lägga upp debatten om Afrika. Då försöker vi förstås i våra talepunkter beskriva det som är nytt utifrån hur de har föreställt sig att vi ska diskutera de här frågorna.

Jag vet att jag har stor trovärdighet i de här frågorna. Jag har varit där, och jag har sett. Jag har jobbat med resolutionerna 1820 och 1325 och har på vartenda FAC-möte lyft fram de här frågorna. Vi lyfter från svenskt håll fram demokrati och mänskliga rättigheter. Ingen tvivlar någonsin på var vi står där. Det känns nästan som att ni angriper någonting som jag hoppades att ni inte skulle betvivla. Det är självklart att när jag säger att jag ska prata om kvinnorna handlar det om att beskriva alltifrån deras roll för ekonomisk utveckling till deras vikt för demokrati och respekt för mänskliga rättigheter, för att inte tala om det sexuella våldet. Och pratar vi om Boko Haram eller någon av de nämnda situationerna är det självklart att den här aspekten måste täckas.

Nu tror jag att de har tänkt sig att debatten ska vara mycket större och handla mer om strukturerna för samarbete, vilken EU:s roll ska vara och var vi ska sitta och prata om olika frågor etcetera. Men ni behöver aldrig tvivla på att jag kommer att framföra aspekterna på demokrati och

2014/15:23
6 februari

mänskliga rättigheter. Det kommer jag att ta varje tillfälle i akt att framföra. Jag kan intyga att ni inte behöver vara oroliga över det.

När det gäller ekonomiska partnerskapsavtal, som var den konkreta frågan, innefattar de, till skillnad från andra regionala frihandelsavtal, samarbeten där handelsliberaliseringar sker parallellt med biståndsinsatser. Kopplingen mellan handel och utveckling är en central del av hela processen.

Vi får se hur diskussionen går, om den kommer till en sådan detalj. Jag tror att det kommer att handla mer om procedurerna för samarbete och samverkan och om situationen i enskilda länder. Det är tanken med upplägget, om vi har förstått det rätt. Det har som sagt varit vimsigt ända till slutänden om huruvida det ens skulle bli en diskussion om Afrika. Men under den punkt där jag tar upp frågan om konflikten i dag blir det ett givet tillfälle att också prata om resolutionerna 1325 och 1820 och det som handlar om sexuellt våld, för det är en indirekt effekt som Desirée vet mycket väl.

Ni behöver verkligen inte oroa er för att vi inte ska vara en röst för demokrati och mänskliga rättigheter. Det är ju en så integrerad del av en utveckling för Afrika.

Ni hade samma tema i era frågor, att detta måste in under diskussionerna om enskilda länder och rådsslutsatserna.

Vi kan inte skriva vartenda ord, utan ni får lita på vår grundläggande hållning och att den förblir densamma när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

För de ledamöter som vill tillämpa den gamla amerikanske presidenten Trumans devis: Trust, but verify. Ni har fått den skriftliga återrapporteringen där det framgår vad utrikesministern sagt i tidigare utrikesråd.

Anf. 71 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag känner mig ändå inte riktigt tillfreds. Jag förstår och vet att utrikesministern har ett starkt engagemang i de här frågorna. Men jag måste få klart för mig att regeringens ståndpunkt innebär att man i den strategiska diskussionen ska lyfta fram att demokrati och mänskliga rättigheter i Afrika kommer att vara en av de viktigaste punkterna för att vi över huvud taget ska kunna se en utveckling i Afrika som är hållbar.

Anf. 72 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Svar ja.

Anf. 73 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Det är jätteviktigt och att det ska finnas ett ansvarsutkrävande av de ledare som finns i Afrika. Annars tycker jag verkligen att det helt har fallerat.

Anf. 74 TINA ACKETOFT (FP):

Jag är på precis samma linje; jag vill också bara ha det förtydligat. Det är ingen som på något sätt ifrågasätter det personliga engagemang

jag upplever att statsrådet har, men på något sätt halkar frågan om demokrati, mänskliga rättigheter samt fria och öppna val alltid långt ned på listan inom EU. Det finns nämligen alltid någonting annat som är viktigare att diskutera.

Ska vi inte hela tiden hålla på med brandkårsuttryckningar på en hel kontinent måste det till en ordentlig demokratiprocess i vartenda land. Vi ser att Egypten går från dåligt till absolut uruselt och att detsamma händer i Eritrea och Etiopien, så jag skulle också vilja se detta med stora, feta bokstäver överst i alla dokument.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Nu är det flera som begär ordet, och därför vill jag påminna om hur EU-nämnden fungerar. Orsaken till att EU-nämnden finns och att vi inte alltid gör allting med skriftliga samråd är att vi ska kunna ha en dialog. När vi ger regeringen mandat gör vi det baserat på det skriftliga underlaget *plus* det ministern muntligen framför här, och nu har ju ministern varit ytterst tydlig med vad Sverige kommer att driva. Det gäller och har samma status som det skriftliga underlaget.

Om man inte är nöjd med vad ministern muntligen och skriftligen framför här skulle vi kunna fortsätta den debatten, men jag uppfattar det som att ministern varit tydlig. Är det några ytterligare förändringar ni vill ha, utöver det muntliga ministern har framfört och som alltså ingår i det mandat vi ger regeringen?

Anf. 76 MARGARETA CEDERFELT (M):

Vad jag vill framföra är att det är bra om de viktiga orden om MR-frågor finns med och nämns någonstans i texten. De finns nämligen inte med, och det är därför vi har fått diskussionen här just nu.

Jag kanske borde låta bli att föra in någon ny fråga, men jag vill ändå göra det då frågan är proceduriell. Det handlar om vilka länder regeringen avser att betona i diskussionerna. Det är en strukturell fråga. Är det någonting speciellt som kommer upp i prioriteringarna, eller kommer samma kraft och dignitet att läggas över kontinenten över huvud taget?

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Ledamöter i nämnden har självklart rätt att ta upp nya frågor, så länge de har med ärendet att göra. Det hade detta i allra högsta grad.

Anf. 78 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr ordförande! Jag tycker att det förtjänar att påpekas att vi ska ha en utrikespolitisk debatt i kammaren nästa vecka. Jag tror att det finns stort utrymme att ge uttryck för våra åsikter då, och jag tycker att det vore tråkigt om det skulle låta som att vi här inne inte är eniga om att mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling är viktigt eller som att vi på något vis skulle ifrågasätta om utrikesministern kommer att föra fram det. Det tycker jag är väldigt olyckligt.

Jag understryker alltså att vi bör spara debatten till kammaren och att jag tror att vi allihop står bakom det utrikesministern har sagt. Sedan kan

jag väl också uttrycka min förvåning över att det engagemang jag tycker är viktigt att vi visar inte visade sig mer under den förra mandatperioden.

Anf. 79 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag skulle vilja gå tillbaka till avtalet som gäller Medelhavsländerna, Afrika, Västindien och Stilla havet. Det jag ville fråga var om Sverige står bakom EU:s höjning av tullar som slår ut lokalbefolkningens produktion till exempel i syd? Det öppnar för multinationella företag att exploatera naturtillgångar och leder till ytterligare konflikter i dessa länder. Jag undrar alltså om Sverige står bakom detta eller inte.

Anf. 80 MARIE GRANLUND (S):

Jag håller med Anna-Lena Sörenson, och självklart ordföranden, om att orden ju finns med. I och med att utrikesministern så tydligt har sagt att det här med mänskliga rättigheter ska drivas slår vi lite grann in öppna dörrar om vi fortsätter. Det är dock viktigt att betona det – självklart.

Sedan skulle jag vilja ge en rekommendation om att huvuddelen av diskussionerna förs i utrikesutskottet, bland dem som verkligen har kunskap och kompetens att handha frågorna. Jag tycker, bara så där rakt ut i luften, att det framöver skulle vara väldigt bra om utrikesutskottet hade lite överläggningar så att man där klarar ut vilka frågor man möjligtvis inte är överens om. Men det kan vi väl jobba på.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi kan alla ha en from förhoppning.

Anf. 82 MARIA PLASS (M):

Jag har bara en kort fråga. Korruption var uppe som en fråga, och jag uppfattade inte om vi fick något riktigt svar när det gäller de problem med korruption som finns i Afrika. Désirée Pethrus hade det uppe tidigare.

Anf. 83 GUNNAR HEDBERG (M):

Ordförande! Du nämnde att du kommer att ta upp frågan om konfliktmineralerna, utrikesministern. Kan du lite grann utveckla det du kommer att redovisa där?

Anf. 84 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har kontrollerat vad min ledamot i utrikesutskottet har sagt och vilka frågor som har ställts just om mänskliga rättigheter och demokrati. Därför lyssnade jag väldigt noga på vad utrikesministern sa i sitt första inlägg. Hon nämnde inte detta så tydligt som jag ville, och det är därför jag har tagit upp frågan. Jag tycker nämligen att det är en del som absolut inte får glömmas i den strategiska diskussionen om Afrika, och den finns inte med i regeringens ståndpunkt och kom inte heller i inledningsanförandet. Det var alltså därför.

Nu hoppas jag att förtydligandet att det är så kommer, och då kan jag lägga ned min avvikande mening.

Anf. 86 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Kanske kan jag bara hänvisa till rådsslutsatserna. De täcker allt det här med demokrati, val och mänskliga rättigheter. Det viktiga är ju att det uttrycks här. Självklart kommer jag dock att ta upp det.

Det beror också lite på hur diskussionen är upplagd. Jag föreställer mig nämligen att man även vill ha en principiell diskussion om EU:s och Afrikas relation. Med vilka ska vi samarbeta? Hur mycket ska vi jobba gentemot AU? Ska vi jobba gentemot de regionala organisationerna? Det kommer alltså att bli både en process och en del om konkreta frågor. Det är omöjligt att kommentera exakt hur det kommer upp. Det jag försökte säga som var nytt handlar om att det för oss är viktigt att påpeka att Afrika ser ut på många olika sätt. Det är många länder med olikartad utveckling, och det är viktigt att se bredden. Det är självklart viktigt att ta upp och titta på kvinnors ställning, och där kommer också mänskliga rättigheter in.

Jag har dock tagit detta till mig, och jag har ingenting emot att försäkra er om att försvaret för demokrati och mänskliga rättigheter kommer att täckas av mitt inlägg. Jag trodde bara att ni utgick från att det faktiskt är vår utgångspunkt, men det finns dessutom väl redovisat också i rådsslutsatserna. Det handlar om att välja vilka frågor man lyfter fram i debatten.

Jag kommer alltså, precis som jag nämnde i början, att förespråka att vi gör en bindande förordning. Just nu är det bara en from förhoppning i det förslag som kom från kommissionen. Kommissionen hoppas att det här ska genomföras på frivillig väg, och har det inte hänt någonting inom tre år kan vi återkomma. Det här räcker absolut inte. USA har redan, sedan 2010, en bindande lagstiftning – den så kallade Dodd–Franklagstiftningen – som börjar ge resultat, och här kommer EU efter så lång betänketid med någonting som är så vagt och så undermåligt. Det måste vi ändra på, och det är också det som är min avsikt. Jag vill alltså bara argumentera för att det här är en viktig fråga. Vi återkommer dock till den när det är dags för det.

Amineh, din fråga är inte uppe för diskussion i Afrikadebatten den här gången.

I övrigt är det rådsslutsatser, och så får vi se hur diskussionen går – hur mycket vi kommer att diskutera för varje enskilt land, eller om vi kommer att hålla oss till det som framför allt handlar om hur vår Afrikastrategi ska se ut och vad som bör vara nytt i vår relation till Afrika. Det handlar om hur vi ska tänka kring samarbetet med den afrikanska kontinenten. Det var det som var upplägget, och i övrigt vet ni att jag kommer att fortsätta att vara en varm förespråkare för och förstås anhängare av kvinnors rättigheter, mänskliga rättigheter och demokrati. Det är ju vår grundhållning från Sveriges sida, och den tänker vi inte ändra

på. Så snart vi får tillfälle kommer vi också att nämna SRHR och andra frågor.

När det gäller korruption finns det hur många aspekter som helst på det, och det tror jag kommer in i de sammanhangen till exempel när vi beskriver olika länders eller olika regioners problem. Det påpekas. Vi är dock inte på den detaljnivån att vi ser separat på till exempel korruptionsinsatser, utan vi talar om EU:s och Afrikas samarbete.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag känner kanske att det med tanke på Margareta Cederfelts fråga behövs ett förtydligande av om det fanns någon särskild prioritering. Vi hade också en fråga om konkretisering när det gäller konfliktmineralerna.

Anf. 88 MARGARETA CEDERFELT (M):

Jag har en kort kommentar vad gäller utrikesutskottet. Vi träffade kabinetssekreteraren, som besökte utrikesutskottet i går, och vi hade en form av samråd. Flera av de frågor vi har lyft fram här upplever jag dock inte togs upp, eller så togs de upp och besvarades. Men det är klart att vi också lyssnar på vad utrikesministern säger här, för vi vill gärna ha en samstämmighet mellan vad kabinetssekreteraren säger, vad utrikesministern säger och vad som står i dokumenten. Det är nämligen det vi tar ställning till.

Jag vet att utrikesministern har mycket på sin agenda och att det kan vara svårt att prioritera, men det skulle vara trevligt om utrikesministern hade möjlighet att delta i samråden med utrikesutskottet.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Ett återkommande problem som vi har tagit upp förut är att utrikesutskottet dessutom behandlar detta som information och inte som ett samråd. Jag har påpekat för ordföranden i utrikesutskottet att vi skulle önska att det fanns en större samstämmighet i hur utrikesutskottet behandlar ärenden, så att de hjälper oss att bättre förbereda våra möten.

Anf. 90 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag hoppades att jag klargjorde vad hållningen är när det gäller konfliktmineralerna.

Som ni såg under mina talepunkter handlar det om kvinnors deltagande, utveckling, fredsbyggande och konflikthantering. Det är också ett tillfälle att nämna precis det som har nämnts och som jag gärna preciserar även när det gäller SRHR. Det gäller förstås också synen på demokrati och mänskliga rättigheter och att vi inte får glömma bort det. Det är själva utgångspunkten för vår hållning här, och jag tycker att den dessutom finns väl reflekterad i rådsslutsatserna.

Jag har dock hört vad ni har sagt, och jag ska absolut göra klart att det är det som är vår grundhållning och grundinställning. Det får inte glömmas bort i någon av de länder-diskussioner vi ska ha.

Kan jag då sammanfattningsvis finna att alla känner tillräcklig trygghet i att Sverige kommer att ta upp SRHR, mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter och därmed finna stöd för regeringens inriktning i diskussionen? Ja. Det gäller självklart även demokrati; man undrar hur demokrati skulle fungera utan den basen. Finns det dessutom stöd för regeringens ståndpunkt när det gäller Centralafrikanska republiken, Nigeria, Mali och Boko Haram? Ja.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 4, Libyen.

Anf. 92 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det var tänkt att vi skulle ha en diskussion om Libyen i januari, men den föll bort på grund av tidsbrist och kommer i stället nu. Slutsatser ska antas, och här blir fokus i diskussionen situationen på marken, medlingssamtalen samt hur EU kan bistå.

Som ni vet har striderna i Libyen eskalerat sedan slutet av förra året. Samtidigt har medlingssamtalen glädjande nog kommit igång, och det har varit två samtalsrundor i Genève. FN-sändebudet Bernardino León och FN-missionen Unsmil har regisserat det hela, och det är väldigt bra. Diskussionerna beskrivs som konstruktiva.

En viktig part, skuggparlamentet GNC i Tripoli, har uteblivit. Däremot har aktörer som är lierade med GNC från Misratah deltagit, och det är en mycket bra signal.

Detta politiska spår måste kompletteras med samtal mellan företrädare för väpnade grupper för att bana väg för en vapenvila.

Tanken är nu att nästa samtalsrunda ska hållas i Libyen inom en snar framtid. Vi får hoppas att det som beslutas där verkligen får effekt på marken i form av en vapenvila. Det som sker fortsätter att oroa. Tio personer dödades nämligen i en självmordsattack mot ett hotell i Tripoli nyligen.

EU kommer att diskutera hur vi kan bistå. Här har nämnts ett utökat EU-stöd till FN och medlingsprocessen. Jag har inte hunnit höra på morgonen om det har hänt något mer. Men om medlingssamtalen misslyckas har förslag nämnts om att rikta sanktioner mot individer som hotar fred och säkerhet i Libyen. Då skulle man ta in kriterierna från en FN-resolution, 2174, i EU:s autonoma sanktioner. Därmed öppnar man för sanktioner riktade mot personer som inte har listats av FN.

Det har också nämnts en möjlig roll för EU i övervakning av ett eventuellt framtida fredsavtal. Allting beror på vad som händer på marken just nu.

Här är det centralt att fortsätta att betona behovet av en vapenvila och att vi stöder FN:s och det särskilda sändebudets samråd med FN. Det är också viktigt att om vi gör EU-insatser på marken måste det finnas en politisk överenskommelse och ett fredsavtal till stöd för det. Det ska vara basen för förhandling.

Vi räknar med att det finns minst 400 000 internflyktingar i Libyen som har en folkmängd på drygt sex miljoner. Vi har från svensk sida bistått med 10 miljoner kronor i humanitärt stöd som har kanaliserats genom Internationella Röda Kors-kommittén.

Detta är vad vi kan säga för dagen när det gäller Libyen.

Förra gången som vi hade tillfälle att nämna detta mycket kort på FAC handlade det mycket om vad EU kan göra för att hjälpa Bernardino León i hans roll. Inriktningen är även i fortsättningen att vi vill stötta FN-insatsen efter bästa förmåga.

Anf. 93 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar för redovisningen. Jag har inga större invändningar mot den. Det är klart att Sverige har en mycket viktig roll att spela. Eftersom vi var med i insatsen i Libyen har vi också en viktig uppgift att följa upp vad som faktiskt händer. Det är svårt. Vi får ganska lite medicuppgifter om vad som egentligen händer inne i Libyen och det aktuella läget.

Jag har inte hunnit läsa de handlingar ordentligt som ligger här på bordet. Men en fråga som jag funderar på gäller avvapningen av olika grupper. Det var en fråga som tidigare fanns med i tidigare rådsslutsatser. Men jag tror inte att jag har sett något om det i de nya. Men det kanske finns med i det engelska utkastet.

Anf. 94 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag tänkte lyfta fram kvinnorna i Libyen. För två år sedan var jag i Algeriet. Där träffade jag en svensk företagare som hade bott i Libyen i 37 år. Han pratade med mig om hur fria kvinnorna var under den tiden även om det var en diktator vid makten. Han sade att man nu inte ser en enda kvinna utan heltäckande kläder på gatorna. Om de inte har det måste de eskorteras. Situationen är mycket allvarlig.

Jag och Bodil Ceballos har varit i Västsahara. Det som man är orolig över är att konflikten ska sprida sig till Mali och andra länder. Detta med Libyen har helt enkelt blivit en explosion av terrorister och olika grupperingar. Därför är det mycket viktigt att få en heltäckande bild av vad som sker där. Vi måste se till att särskilt skydd för kvinnor och barn kommer på dagordningen.

Anf. 95 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag föreställer mig att det som är mest realistiskt är att diskutera avvapning när vi får fredsavtal. Det är förstås en mycket viktig del. Just nu pågår strider, och detaljerna kring avvapning är ingenting som än så länge har diskuterats. Men det är viktigt att påpeka.

Som ni ser står följande i slutsatserna: When the political and security situation in Libya allows the EU stands ready to enhance its support to Libya including an area such as rule of laws, security sector reform, migration and economic operation.

Man kan därför säga att det kan vara viktigt att nämna det i detta sammanhang eller att det är inkluderat i detta sammanhang.

Det är riktigt, Amineh, att man ständigt måste se till att det som nu beskrivs som protection of civilians inte kan ske utan genderglasögon. Man måste också fundera över vilket skydd som kvinnor och barn behöver speciellt. Det är en viktig punkt att ta upp.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 5, Jemen. Här finns det fortfarande möjligheter att med tydliga och kloka åtgärder hindra att situationen eskalerar och urartar. Vi befinner oss i ett så pass tidigt skede att det kanske skulle kunna gå.

Anf. 97 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Rådet förväntas diskutera hur EU och det internationella samfundet ska förhålla sig till Jemen och den senaste mycket oroliga utvecklingen där.

Jemen behandlades den 20 oktober. Då antogs också rådsslutsatser som välkomnade den då nya regeringen och gav stöd till en fortsatt transitionsprocess.

Federica Mogherini och EU:s talesperson har gjort återkommande uttalanden allteftersom situationen har blivit värre och värre.

Fokus för denna diskussion förväntas vara hur EU ska förhålla sig till houthiernas våldsamma maktövertagande och hur vi kan bidra till att denna transitionsprocess återupptas. Ni har sett att det finns förslag till rådsslutsatser.

Det råder mycket stor samsyn överlag inom EU. Här är det samma sak, nämligen att Sverige och EU stöder FN-sändebudet Jamal Benomar och hans ansträngningar för att hitta en politisk lösning och understryker vikten av att denna transitionsprocess fortskrider och respekteras.

Det som har åstadkommit inom ramen för GCC-initiativet, den nationella dialogkonferensen och avtalet om nationell fred och partnerskap tycker vi ska vara referenspunkter. Det är viktigt att både Saudiarabien och Iran också bidrar konstruktivt till att förhindra att man nu får ett fullskaligt inbördeskrig och att landet delas.

Sedan 2012 har vi genom utvecklingssamarbetet bidragit ekonomiskt med omkring 6 miljoner dollar. Jag vet inte varför vi anger det i dollar, men ibland gör vi det.

Detta är också en mycket allvarlig humanitär situation som riskerar att förvärras. Man beräknar att 16 miljoner människor är i behov av humanitärt stöd. Där bidrog vi under förra året med 150 miljoner svenska kronor i humanitärt stöd till Jemen, och vi kommer att fortsätta att bidra med humanitärt stöd.

Anf. 98 TINA ACKETOFT (FP):

Jag har en fråga med anledning av det sista som statsrådet sade. Planerar Sverige att fortsätta med ett stöd på 150 miljoner kronor, eller finns det någon möjlighet till en utökning av det, eftersom det är en situation som raskt försämras i regionen?

Anf. 99 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Vi måste titta på hur behovet ser ut och om de kommer med appeller och vädjanden om utökat stöd. Än så länge har vi inte annonserat mer än det som vi redan ger. Men man måste vara öppen

för att bedöma detta utifrån hur behoven ser ut och vilka möjligheter vi har att kanalisera det.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga. Vi går vidare till punkt 6, Irak och Syrien.

Anf. 101 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Federica Mogherini tänker bjuda in medlemsländerna att notera kommissionens förslag till EU-gemensam strategi för Irak och Syrien. Här har kommissionen och utrikestjänsten meddelat att de tänker fatta sitt interna beslut om strategin på fredag och sedan sprida den till medlemsländerna. Sedan kommer den att behandlas i rådets olika arbetsgrupper, och det blir en mer substantiell diskussion på FAC i mars tillsammans med rådsslutsatser. Det är proceduren.

EEAS, utrikestjänsten, och kommissionen fick i höstas i uppdrag att ta fram en gemensam strategi. I december hade man ett kort expertmöte för att få in medlemsländernas synpunkter.

Sverige hoppas kunna välkomna förslaget till en regional EU-strategi för Syrien och Irak. Vi hoppas att det ska bli en grundlig och mer strukturerad diskussion inför och vid nästa FAC i mars. Detta är vad vi kan säga i dag. Vi får helt enkelt tillfälle att återkomma när vi har lite mer underlag och mer substantiellt för att diskutera detaljer. Vi kan gärna tala om det nu också, men tanken med proceduren är att vi ska återkomma med mer underlag och ett förslag till strategi och tala om det i mars.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Är det rätt uppfattat att det kommer att bli en diskussion om vad man vill ha med men att det inte blir några konkreta slutsatser och inga beslut om slutsatser vid detta möte?

Anf. 103 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det stämmer.

Anf. 104 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för detta. Jag skulle vilja fråga om regeringen kommer att lyfta fram situationen i Kobane och agera för att EU också bidrar till återuppbyggnaden och stöd till flyktingarna och till att faktiskt stödja de kurdiska kantonerna, så att de skulle kunna stå emot eventuellt framtida attacker mot den delen av Syrien. Det skulle ge hopp om lite mer respekt för kvinnor och mänskliga rättigheter. Man har visat att det faktiskt var kvinnorna som hade en betydande roll i befrielsen av Kobane. Det är viktigt att vi stöder denna kamp och att människor ska kunna återvända. Men även andra människor från andra delar som inte har någon trygghet skulle kunna få något slags trygghet i den delen av Syrien.

Anf. 105 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Regeringens ståndpunkt avslutas med: "Regeringen vill se en långsiktig strategi på minst 5–7 år, där EU:s komparativa fördelar lyfts fram och som fokuserar på hur EU politiskt ska bidra till att möta utmaningarna i Syrien och Irak."

Vad är det, i runda slängar, som regeringen tänker sig ska lyftas fram i detta sammanhang?

Anf. 106 TINA ACKETOFT (FP):

Désirée och jag bollar frågorna mellan oss. Det är mycket otydligt vad man egentligen är villig att göra och vad man ser som det stora problemet, vilket jag förstår att det är i detta läge. Det är mycket intressant att höra vad EU skulle kunna göra när det gäller uppbyggnaden av Kobane. Men ska vi vara helt ärliga finns det inte så mycket att göra så länge vi har Isil som kontrollerar Mosul. Frågan är hur långt vi är villiga att gå. Vi är tacksamma från Folkpartiets sida att man nu sänder svenska utbildare ned till området. Men verkligheten är väl att vad vi skulle behöva göra är att fördriva Isil från Mosul, så att vi över huvud taget har en möjlighet att bygga upp regionen igen. Som det är nu sitter flyktingarna mer eller mindre fast, och de kommer aldrig att kunna ta sig någonstans.

Frågan är: Vad menar man? Är man verkligen villig att inse att det nu har gått så långt att vi behöver ta till andra vapen – jag hittar inget bättre ord – än vad vi har gjort tidigare?

Anf. 107 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tror att jag var för kortfattad. Det är viktigt att vi förklarar hur vi nu tänker i utgångsläget och vad vi skulle vilja med en ny strategi. Vi har, som Désirée nämnde, för det första betonat vikten av att det är hyfsat långsiktigt, på någonstans mellan fyra och sju år, att det lyfter fram vilka fördelar EU har, vilka kontakter vi har och hur vi kan påverka genom medlemsländerna på effektivaste sätt samt att man fokuserar på hur man kan lösa situationerna politiskt. Det är det politiska spåret som är det viktigaste om vi ska få till en lösning som håller på sikt.

Strategin måste också förhålla sig till andra strategier gällande till exempel terrorismbekämpningen och hur vi ska bekämpa Isil. Dessutom måste man se hur vi kompletterar och förstärker det som redan görs av till exempel FN och ICRC. Vi måste följa FN:s arbete och inte dubblera det utan i stället se till att vi kan backa upp det som FN-sändebuden gör.

Sedan måste vi självklart inse att strategin måste förhålla sig till det faktum att det måste finnas en möjlighet till demokratisk sunnitisk representation. Återigen är det den politiska analysen. Det handlar om hur man organiserar en politisk process som är inkluderande och överbryggar skillnader och spänningar. Det får heller inte uppfattas som att strategin slår fast specifika slutresultat och att vi redan har klart för oss exakt hur det ska se ut, utan det måste finnas ett ägarskap från både Iraks och Syriens sida. Detta ska vara lett av utvecklingen i de här två länderna så småningom. Det här ska bidra till det.

Vi tycker även att man behöver förstärka personalresurserna till EU:s delegationer i såväl Irak som Libanon och Beirut, där man följer Syrien.

Det handlar alltså också om hur vi bemannar våra representationer och hur vi kan förstärka och hjälpa till i det FN nu gör.

Man måste också, tycker vi, se över frågan om flyktingkvoten till EU. Som ni såg i debatten i går i medierna påpekar vi ofta att Tyskland och Sverige tar emot en oproportionerligt stor del av flyktingarna från Syrien. Det här ansvaret måste delas bättre av fler länder i EU.

Kobane har på något sätt blivit den plats som vi förknippar med det här, som geografiskt samlar vår uppmärksamhet och som blir uttrycket för alla hemskheter som har begåtts. Det är självklart att vi kommer att göra allt vi kan för att så småningom återuppbygga Kobane. Just nu finns inte ens den tillgång till området som behövs för att kunna börja med återuppbyggnaden, men det är självklart att vi kommer att vilja vara med och stötta detta.

Jag är helt övertygad om att en strategi för och en diskussion om Irak och Syrien kommer att handla väldigt mycket om Kobane >>> **Hemligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det här blir på något sätt det yttersta uttrycket för hur krisen kan spelas upp, vad som kan hända och vad som borde göras. EU har bidragit genom att avsätta 3,9 miljoner euro för att hjälpa flyktingarna från Kobane.

Detta rymmer både en politisk utmaning och ett humanitärt spår. Dessa två huvudspår, det humanitära och det politiska spåret, kommer att vara de viktigaste i fortsättningen.

Anf. 108 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack så hjärtligt! Det värmer verkligen hjärtat! Detta är mycket viktigt. Fyra år har gått sedan konflikten i Syrien startade. Det har blivit inbördeskrig, vilket är förödande för alla människor. Inte minst har kurderna drabbats hårt. Hade Turkiet gett sin tillåtelse tidigare skulle inte 80 procent av staden Kobane ha förstörts och sönderbombats på detta sätt.

Utrikesministern uttryckte att det är svårt att nå området just nu, men svårigheterna ligger i att Turkiet fortfarande inte ger sin tillåtelse. Turkiet är medlem i Nato och ett kandidatland till EU. Inte minst är det bra relationer mellan Turkiet och USA. Man skulle faktiskt kunna använda alla kanaler för att stödja det här och återuppbygga staden. 230 000 människor är på flykt. De skulle då kunna komma tillbaka, eftersom säkerheten är någorlunda god. Dessutom skulle man se till att förstärka de tre kantonerna för kurderna, där de helt enkelt kan ta hand om sitt territorium själva. Isis ska inte kunna anfalla mer. De här sakerna kan man som sagt göra om EU också vill. Det handlar om en vilja att göra detta.

Anf. 109 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag tackar för redogörelsen om det bredare perspektivet på vad vi behöver satsa på. Jag skulle vilja göra två medskick till regeringens förberedande arbete.

Det ena gäller en fråga som vi har engagerat oss i och som engagerar många, nämligen de kristnas situation, med Mosul som beröringspunkt. Ministern sa att det är viktigt att både sunni- och shiamuslimer inkluderas. Men det gäller även som sagt assyrier, syrianer, shabaker och yazi-

dier. Alla de här grupperna kan man tycka ska ha rätt att återvända till sina hem. Många pratar om safe havens. Jag vet att regeringen tycker att det där är en svår fråga. Det tyckte även tidigare regering. Men på något sätt måste människor ändå ha rätt att återvända till sina hem. Man måste ge människor det hoppet. Detta hoppas jag finns med i utrikesministerns tankar och i planeringen.

Det andra gäller kvinnoperspektivet. Många kvinnor är kidnappade. Många flickor som blev föräldralösa under den tidigare delen av Irakkriget har nu hamnat i prostitution och används enligt kvinnoorganisationer som besökt riksdagen på ett väldigt obehagligt och allvarligt sätt. Väldigt många flickor och kvinnor är utsatta för prostitution, trafficking, tvångs- gifte, barn gifte och så vidare. Det måste ligga i ministerns intresse att kvinnoperspektivet också finns med.

Anf. 110 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Självklart, Désirée Pethrus! Det är ett viktigt påpekande. Jag träffade häromdagen företrädare för yazidier, framför allt från Malmö. De har kontakt med varandra inom diasporan i Sverige. Det är en väldigt skrämmande bild som de ger av situationen för yazidierna.

Framför allt klagar de på att hjälpen inte kommer fram. Vi lovade att vi ska följa upp det med biståndssidan ordentligt. Det går pengar till Unicef, en av de få organisationer som har tillgång till området där yazidierna finns. Men det är bedrövligt, enligt vad vi fått höra. Man sitter i något dammigt tält som ska föreställa skola och har kanske några bitar papper men inga pennor. Över huvud taget råder en brist på hjälp och stöd, också för de mest nödvändiga och grundläggande behov människor har. Vi ska naturligtvis resonera med biståndssidan om hur vi ser till att hjälpen kommer fram. Det är viktigt att fortsätta att uppmärksamma alla de här olika grupperna och deras situation.

Dessutom säljs också kvinnor och flickor som sexslavar. Man handlar med unga flickor. Det är dessvärre ett fenomen som vi har sett även i Afrika, där olika rebellgrupper handlar med unga flickor. Det här återkommer, och därför måste det konstant integreras i politiken. Frågorna måste ställas. Man måste se till att de områdena täcks av en ny strategi, så att man inte glömmer bort dem. Vi kommer att vara de som påpekar detta och ställer frågorna. Jag håller med.

Anf. 111 TINA ACKETOFT (FP):

Jag vill förtydliga mig. Om vi ska ha möjlighet att skapa stabilitet i Irak tror jag att alla är överens om att Isis måste ut ur Mosul. Därför är vi väldigt glada för att vi nu ger hjälp från den svenska regeringen till kurderna. Vi har internationellt stöd till den irakiska armén och så vidare. Men jag skulle ändå vilja höra statsrådets synpunkt på vad vi kan göra mer, om man nu delar åsikten att Isil måste ut ur Mosul om vi ska få politisk stabilitet i den här regionen inom överskådlig framtid.

Anf. 112 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vår bedömning är att det här måste ske med hjälp av irakiska styrkor. Vi tittar på hur vi kan bidra. Vi är inte där ännu, men vi har sagt att vi vill

vända på varje sten för att se om vi kan bidra till koalitionen insatser. Det här är inte okomplicerat, vill jag varna för, men vi har sagt att vi försöker granska om det finns en möjlighet. Vi återkommer i så fall med en proposition om hur en sådan insats ska utformas. Men här måste vi förlita oss på att koalitionen hjälper till och att det sker via irakiska styrkor. Det är inriktningen.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Terrorism. Det är här vi fattar beslut om det som finns i den röda mappen.

Anf. 114 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi återkommer här till frågan om terrorismbekämpning. Det finns många konkreta förslag i det fortsatta antiterroristarbetet. Ökat samarbete är förstås nyckeln, både inom EU och med relevanta partner, eftersom problemet är gränsöverskridande. Allt arbete mot terrorism måste ske i enlighet med grundläggande fri- och rättigheter, som vi redan har konstaterat.

Som vi sa i den förra debatten välkomnar vi förslaget om förstärkt partnerskap med nyckelländer som Turkiet samt organisationer som Arabförbundet och OIC. I rådsslutsatserna lyfter man också fram det förebyggande arbetet liksom underliggande orsaker. Det välkomnar vi. Man måste motverka radikaliserings och våldsbejakande extremism genom utökad dialog med olika religiösa grupper och det civila samhället. Jag nämnde högnivåpanelen i FN som ett exempel. Det förstärkte vårt argument.

Vi tycker också att man ska titta på ytterligare samarbetsområden, till exempel med hjälp av Anna Lindh-stiftelsen i Alexandria. Det föreslås i rådsslutsatserna. Federica Mogherini ber medlemsländerna om hjälp att sekontera med säkerhets- och it-expert till viktiga EU-delegationer, till exempel i Nigeria, Turkiet och MENA-länder. Det måste matchas med expertis på området mänskliga rättigheter.

Det kommer att hållas ett högnivåmöte om antiterrorism i Washington den 18–20 februari där president Obama och utrikesminister Kerry är inbjudare. EU kommer att företräddas på hög nivå, bland annat av Federica Mogherini. Från svensk sida representeras vi av justitiesidan. Det handlar om hur man utformar den här inbjudan, men vad jag förstår är det nu fastställt att det ska vara på justitieministernivå.

Anf. 115 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tänkte bespara EU-nämnden en upprepning av vad jag sade när vi var inne på GAC. Jag börjar med att anmäla avvikande mening med hänvisning till de mer konkreta åtgärder som vi efterlyser från regeringen vad gäller terroristbekämpningen.

En aspekt som jag skulle vilja lyfta fram är informationsutbyte säkerhetstjänster emellan. Vi ser gärna mer utbyte mellan EU och tredjeland, med samtliga relevanta länder, till exempel Jordanien, Turkiet, Libanon

och Tunisien. Det ska vara ett utökat utbyte säkerhetstjänsterna emellan dels i unionen, dels med de berörda länderna.

Utan att öppna för en ny Boko Haram-diskussion – vi hade en diskussion vad gäller strategin för Afrika – vill jag ändå betona vad jag lyfte fram tidigare, nämligen att just situationen med Boko Haram är allvarlig. Sverigedemokraterna ser gärna att regeringen lyfter fram frågan ytterligare i diskussionerna och trycker på att både EU och FN tar den på större allvar.

Man har gett mandat för att gå in i Mali. Nu slänger jag ut en fråga lite grann i luften, men det kanske bör övervägas huruvida man även ska ge mandat för att gå in i Nigeria eftersom landet uppenbarligen inte kan inrikeshantera situationen med Boko Haram. Som har konstaterats i den tidigare diskussionen om Afrikastrategin i nämnden är det en fasansfull utveckling vi ser i Nigeria. Ytterligare åtgärder behöver sättas in.

Med detta vill jag återigen anmäla avvikande mening med hänvisning till vad jag sagt tidigare under sammanträdet.

Anf. 116 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för redogörelsen!

Jag vill också referera till mina frågor och kommentarer när frågan om terrorism var aktuell för allmänna rådet.

Jag skulle vilja lyfta upp en fråga som Centerpartiet tog upp i utrikesutskottet. Frågan handlar om inhämtandet av kunskap, och där refereras till Anna Lindh-stiftelsen. Det är bra att en svensk stiftelse är med. Men det handlar också om att det finns mycket kunskaper på det svenska biblioteket i Alexandria, som också är en internationellt erkänd organisation. Det är inte en EU-organisation, men det är inte heller Anna Lindh-stiftelsen. Kommer regeringen att lyfta upp biblioteket i Alexandria så att det kan bidra i kunskapsuppbyggnaden?

Utrikesministern nämnde kapacitetsuppbyggnad, experter och MR-kompetens som ska involveras. Finns något ytterligare där som utrikesministern skulle vilja tillägga?

Anf. 117 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen!

Jag hänvisar också till tidigare inlägg under punkten för allmänna rådet. Det finns en fråga som jag ställde där som jag inte fick svar på, så jag tänkte att jag tar den på denna punkt.

Här talas det om att fokusera på MENA-länderna. Sedan kommer MENA och Nigeria fram när man pratar om att skicka säkerhets- och antiterroristexperter till viktiga EU-delegationer. Samtidigt vet vi att radikaliserings har stora kopplingar till Pakistan och Afghanistan. Jag vet inte riktigt om det finns något svar, men varför finns inte de länderna också med? Jag uppfattar att radikaliserings strömmar in även i de regionerna. Jag förstår att det finns en stor risk för ytterligare spridning av radikaliserings och terrorismen in i Kaukasien och de olika ”-stan”-länderna. Varför är fokus bara på MENA-regionen?

2014/15:23

6 februari

Anf. 118 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har inget mer svar till Pavel Gamov. Vi hade diskussionen om den principiella hållningen och inställningen under förra avsnittet. Jag noterar att vi har olika åsikter.

Sedan var det frågan om Alexandria. Alla dialogplattformar är bra. Det är fint att det nämns i slutsatserna. Man kan naturligtvis göra en poäng av att det finns fler plattformar för dialog att nämna. Det är bra.

Désirée Pethrus har absolut en poäng. Jag tror att det mer är fråga om var man börjar och hur resurserna ser ut. Hur prioriterar man? Men detta måste definitivt hållas öppet. MENA-området är inte det enda området som behöver täckas in. Det är ett helt riktigt påpekande. Det handlar om var vi börjar någonstans, vilka resurser som finns och vad som ska prioriteras. Vi är definitivt för en bredare syn. Det finns fler platser.

Sedan handlar det om hur medlemsländerna kommer att svara på detta, om de har resurser och vill placera ut folk. Varje land måste titta efter vilken kompetens som finns, ekonomi och personal.

MENA och Nigeria nämns i slutsatserna. Désirée Pethrus poäng är också till exempel Pakistan. Det är riktigt.

Anf. 119 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Jag vill få konfirmerat att utrikesministern kommer att lyfta upp biblioteket i Alexandria, inte bara att man *kan* lyfta upp det utan att biblioteket kommer att nämnas och framföras som en bra aktör.

Anf. 120 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tycker att man ska nämna alla. Är det något speciellt? Jag tycker att man ska nämna alla dialogplattformar. Jag vet inte om det ens blir en diskussion om detaljerna, men om det finns tillfälle har jag inget emot att nämna det. Jag tycker inte att man ska gå ned på den detaljnivån. Det handlar om att skapa dialogplattformar. Jag har inget emot det, men det blir konstigt att jag ska få instruktioner att nämna något speciellt.

Anf. 121 MARGARETA CEDERFELT (M):

Varför jag nämner biblioteket är därför att det har varit med i en diskussion tidigare, huruvida det skulle stängas eller ej. Det lyftes upp som en viktig kunskapsresurs i Afrikafrågor, inklusive terrorism. Jag nämner biblioteket specifikt därför att Anna Lindh-stiftelsen nämns specifikt. Det är i så fall också en detaljfråga.

Anf. 122 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det beror på att det är en Euromedorganisation. Anna Lindh-stiftelsen är ett EU-initiativ. Det är därför som det nämns speciellt i rådsslutsatserna från EU.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Vill Margareta Cederfelt anmäla en avvikande mening eller ska det vara ett medskick?

Anf. 125 MARGARETA CEDERFELT (M):
Ett medskick, tack!

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

I era utskickade papper står det att vi ska eventuellt ha en punkt om Ukraina. Nu verkar det bekräftat att den punkten ska komma upp. Det är en diskussion.

Minns ni mötet vi hade tillsammans med utrikesutskottet när Hans Linde och Margareta Cederfelt ville ha ut lite dokument? De ligger nu på bordet.

Anf. 127 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande och ärade ledamöter! Vi kan förvänta oss att vi får en kort återrapportering från vad som har hänt de senaste dagarna samt François Hollandes och Angela Merkels resor till både Kiev och Moskva i dag. Det är inga rådsslutsatser förutsedda.

Det var välkommet att det blev ett principbeslut den 29 januari om behovet av ytterligare listningar och en förlängning av sanktionsregimen. Det var en reaktion på raketbeskjutningen av Mariupol och den försämrade situationen i östra Ukraina. Det är viktigt att EU svarar tydligt på Rysslands fortsatta aggression mot Ukraina och det militära stödet till separatisterna.

Regeringen förväntar sig också att EU:s institutioner förbereder förslag på ytterligare sektoriella ekonomiska sanktioner inför Europeiska rådets möten. Det är en utökning av de ekonomiska sanktionerna. Det måste Europas stats- och regeringschefer ta ställning till.

Vi har de senaste veckorna sett separatistattacker med tungt artilleri och med ett stort antal civila dödsoffer. Dessutom måste vi peka på den försvårade humanitära situationen med mycket kyla och snö i området.

Nu är separatisternas besked att en förnyad offensiv i östra Ukraina har inletts. Det är också mycket oroande. Det verkar som att separatisterna inte vill diskutera implementeringen av Minsköverenskommelsen – det verkar förstås också vara Putins hållning – utan vill omförhandla den. Det ansvaret ligger på Putin och separatisterna. Vår hållning är att Ryssland omedelbart måste upphöra med stödet till separatisterna och använda inflytandet till att förhindra fortsatta strider.

EU måste se till att hålla fast vid sin linje. Vi har sagt att det är tre saker som man måste göra, nämligen hålla ihop EU-kretsen, att Ukraina får lyckas och stå fast bakom vår sanktionspolitik.

Samtidigt är det viktigt att det finns en dörr öppen för en politisk process. Då måste utgångspunkten vara Minsköverenskommelsen. Här ska EU också vara redo att spela en mer aktiv roll om vi kan se att det kan gynna möjligheterna att få till stånd ett avtal och en avspänning.

Vi måste också öka stödet till Ukraina. Det finns behov av ökat humanitärt stöd såväl från EU som från enskilda medlemsstater. Sverige kommer genom Sida att avsätta 33 miljoner kronor till humanitärt bistånd, i tillägg till de 47 som har betalats under senare delen av förra året. Då kommer vårt totala stöd att uppgå till 80 miljoner.

Vi kommer också att fortsätta att stödja Ukrainas statsfinanser. Det är bra att IMF har annonserat det. EU:s makrofinansiella stöd och kommissionens beslut om ett tredje lån om 1,8 miljarder euro diskuterades vid Ekofins möte. Där fanns ett starkt tryck från medlemsländerna på kommissionen att öka det föreslagna beloppet. Vi tycker från regeringens sida att en ökning är rimlig, men det behöver ske med hjälp av omprioriteringar för att värna EU-budgeten. Sedan är det upp till varje medlemsland att se om det finns något att göra bilateralt. Det ska vi göra i Sverige.

Anf. 128 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Tack för redogörelsen, utrikesministern!

Jag skulle vilja lyfta fram ett par frågor. En fråga handlar om det skriftliga samrådet – det är många skriftliga samråd – i går, och det skulle vara inlämnat kl. 8.45 i dag. Där står det något om listningar och tillägg. Samtidigt upphör gällande rådsbeslut om listningar den 15 mars.

Vad kommer att hända efter detta? Kommer listningarna att fortsätta, och kommer Sverige att driva på för att de inte ska upphöra? Det är en viktig fråga när det gäller att trycka på Ryssland.

Jag har ytterligare en fråga när det gäller listningarna. I utrikesutskottet fick vi inom ”hemlighetstecken” reda på att 27 länder är positiva till listning och att ett land är negativt. Vad kommer att hända i den frågan? Det inte får bli ett stopp i processen. Det är viktigt att EU håller samman och att Sverige fortsätter att vara den tydliga röst vi har varit under många år.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi har dels det samråd som gick ut i morse, dels ett ”tekniskt” samråd som avslutas kl. 13.30 om omlistning av personer. Men det är i princip en teknikalitet.

Anf. 130 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är riktigt att det tekniskt handlar om att man förlänger listningen av personer. Sedan har vi ett beslut om att utöka listan. Det är båda dessa delar. Man måste bara fatta ett beslut. Vill du förklara det enkelt, Andrés Jato?

Anf. 131 Departementsrådet ANDRÉS JATO:

Jag är EU-korrespondent på UD.

När det gäller den tekniska förlängningen handlar det kort och gott om att man har ändrat motiveringen för ett antal personer som har varit listade tidigare.

Ur ett rättssäkerhetsperspektiv måste motiveringarna framställas för personerna i fråga så att de kan ta ställning till dem. Det innebär inte på något sätt att det blir en lucka i sanktionerna. Dessa gäller.

2014/15:23
6 februari

Anf. 132 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Nu finns enighet om sanktioner och beslut i EU-kretsen.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Anf. 134 MARGARETA CEDERFELT (M):

Jag har en fråga jag vill skicka med utrikesministern. Det handlar om våra skriftliga samråd. När vi har suttit här på mötet har det till exempel inkommit två skriftliga samråd. Det ena ska vara besvarat kl. 13.15 och det andra kl. 14.45. Det är väldigt svårt för oss att hinna med denna hantering.

Vid några tillfällen har vi önskat få dokument för att bättre kunna förstå vad det handlar om, vad vi ska ta ställning till och vad samrådet utgår ifrån. Jag hoppas att vi kan hitta en lösning på detta.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Jag kan informera om att kansliet redan i eftermiddag kommer att träffa Statsrådsberedningens kansli för att diskutera hur detta kan fungera smidigare.

Anf. 136 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Vi tycker också att det finns mycket i övrigt att önska när det gäller de besked vi får från EEAS om dagordningen. Vi har fått handlingarna sent, och vi har fått motstridiga besked om vad som ska tas upp.

Federica Mogherini är ny, och utrikestjänsten håller på att ta form. Detta har påverkat arbetssituationen mycket, och också på våra möten klagar vi en hel del över hur man har planerat. Det är illa. När man är 28 medlemsländer kan man inte göra det på en höft, utan man måste se till att vi får bereda ärenden ordentligt. Den synpunkten tar vi förstås med oss.

Det meddelande vi skickar till utrikestjänsten och Federica Mogherini är att detta måste styras upp så att vi har det klart för oss och tidigt får de underlag och dokument som behövs. Då kan vi serva er bättre.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Jag minns särskilt en episod när regeringen fick två timmar på sig att svara på ett papper om terrorbekämpning. Sverige vägrade faktiskt och sa: Nej, vi återkommer i morgon, punkt slut. Sverige har alltså markerat tidigare i den här frågan.

Vi tackar utrikesministern med medarbetare.

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD)	4
Anf. 18 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
Anf. 21 TINA ACKETOFT (FP)	5
Anf. 22 MARGARETA CEDERFELT (M).....	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 24 LAWEN REDAR (S).....	7
Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V).....	7
Anf. 26 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 MARGARETA CEDERFELT (M).....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 35 AMINEH KAKABAVEH (V).....	10
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD)	10
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 40 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 42 PAVEL GAMOV (SD).....	11
Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 45 MARIA PLASS (M)	12
Anf. 46 PAVEL GAMOV (SD).....	12

Anf. 47	ORDFÖRANDEN	12	2014/15:23
Anf. 48	BÖRJE VESTLUND (S)	12	6 februari
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	12	
Anf. 50	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	12	
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	13	

§ 2 Utrikes frågor..... 14

Anf. 52	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 53	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14
Anf. 54	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 55	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 57	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	14
Anf. 58	MARGARETA CEDERFELT (M)	15
Anf. 59	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	16
Anf. 60	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	16
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 62	TINA ACKETOFT (FP)	17
Anf. 63	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17
Anf. 64	AMINEH KAKABAVEH (V)	18
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 66	MARGARETA CEDERFELT (M)	18
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 68	MARGARETA CEDERFELT (M)	19
Anf. 69	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	19
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 71	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 72	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	20
Anf. 73	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 74	TINA ACKETOFT (FP)	20
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 76	MARGARETA CEDERFELT (M)	21
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 78	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	21
Anf. 79	AMINEH KAKABAVEH (V)	21
Anf. 80	MARIE GRANLUND (S)	21
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 82	MARIA PLASS (M)	22
Anf. 83	GUNNAR HEDBERG (M)	22
Anf. 84	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	22
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 86	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	22
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 88	MARGARETA CEDERFELT (M)	23
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 90	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	24
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 92	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	24
Anf. 93	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	25
Anf. 94	AMINEH KAKABAVEH (V)	25

Anf. 95	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	26
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 97	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	26
Anf. 98	TINA ACKETOFT (FP)	27
Anf. 99	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	27
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 101	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	27
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 103	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28
Anf. 104	AMINEH KAKABAVEH (V).....	28
Anf. 105	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	28
Anf. 106	TINA ACKETOFT (FP)	28
Anf. 107	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28
Anf. 108	AMINEH KAKABAVEH (V).....	29
Anf. 109	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	30
Anf. 110	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	30
Anf. 111	TINA ACKETOFT (FP)	30
Anf. 112	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	31
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 114	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	31
Anf. 115	PAVEL GAMOV (SD).....	31
Anf. 116	MARGARETA CEDERFELT (M).....	32
Anf. 117	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	32
Anf. 118	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	33
Anf. 119	MARGARETA CEDERFELT (M).....	33
Anf. 120	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	33
Anf. 121	MARGARETA CEDERFELT (M).....	33
Anf. 122	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	33
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 124	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	33
Anf. 125	MARGARETA CEDERFELT (M).....	34
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 127	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	34
Anf. 128	MARGARETA CEDERFELT (M).....	35
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 130	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	35
Anf. 131	Departementsrådet ANDRÉS JATO	35
Anf. 132	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	35
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 134	MARGARETA CEDERFELT (M).....	36
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 136	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	36
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	36